

Standpunt inwoners Lathum inzake voorgenomen plaatsing van de windturbines van het Waterschap Rijn en IJssel op Innofase te Duiven

1. Situatiebeschrijving / risico's

Op de locatie van de waterzuivering, eigendom van het Waterschap Rijn en IJssel, is het waterschap voornemens om 2 windturbines te plaatsen. Dit voornemen komt voort uit het besluit van het AB van het Waterschap om per 2025 energieneutraal te zijn en hier hebben zij de mogelijkheid om dat op eigen grond te doen, waarmee de (economische) haalbaarheid vergroot kan worden. Dit heeft tot gevolg dat deze windturbines heel dicht op de schoorsteen van de AVR komen te staan.

Al deze ontwikkelingen vinden (vooralsnog) plaats op de uiterste grens van de gemeente Duiven, grenzend aan de gemeente Zevenaar. De (kleine) kern Lathum is gesitueerd aan de noordoostzijde van de AVR waarbij met vaak voorkomende zuidwestenwind de gevolgen van deze ontwikkelingen een grote negatieve impact kan hebben op de gezondheid en het welzijn van het dorp en haar omgeving. Er dreigt een potentieel verhogend effect op neerslag van schadelijke stoffen (fijn-stoffen, NOx, Dioxines, etc.) te ontstaan in en rond Lathum waardoor de leefbaarheid ernstig in het geding is.

De inwoners van Lathum hebben de afgelopen periode (constructieve) aansluiting gezocht bij de verschillende betrokken partijen: Waterschap Rijn en IJssel, gemeente Duiven, gemeente Zevenaar en provincie Gelderland. Vanuit de inwoners was ‘meedenken en participeren in een vroeg stadium’ wenselijk, dit is terugkijkend eigenlijk niet gelukt. Voldongen feiten lijken zich op te stapelen.

Aansluiten bij deze verschillende overheden is een ingewikkeld traject gebleken mede door de specifieke ligging van Lathum en de grote (economische) belangen en knellende tijdshorizon van deze ontwikkelingen: Hoewel de aansluiting vanuit het dorp met het Waterschap ingewikkeld is verlopen zijn er wel resultaten behaald. Er is vanuit het Waterschap een onderzoek verricht naar de gevolgen van de plaatding van de turbines voor de schadelijke uitstoot van de AVR op het dorp Lathum en haar omgeving. Op vraag van de bewoners van Lathum is ingestemd met een tweede onderzoek als second opinion.

2. Huidige rapportages

De rapporten uitgevoerd in opdracht van het Waterschap zijn gebaseerd op theoretische modellen op basis van aannames en daardoor ernstig beperkt:

Modellenstudie

3 theoretische modellen voor het zog, terrein ruwheid en pluimstijging fungeren als input en aannames voor het model om de mogelijke invloed te berekenen op deze locatie.

Gebrekkige dataset

Onvolledig

- rekenen met gemiddelden en geen piekwaarden
- datasets zijn te
- er zijn vrijwel geen metingen gedaan.

Oud

- er wordt gebruik gemaakt van oude, onvolledige en incorrecte data voor verdere berekeningen en oudere rapporten worden als waarheid aangenomen;

Onjuiste aannames en daarmee onjuiste conclusies

- in de rapportages worden verkeerde aannames gemaakt, zoals het gebruik van gemiddelden in plaats van pieken;
- de wijziging van de grootte windturbines wordt enkel weergegeven waar het model positieve resultaten gaf;
- de snelweg A12 wordt genoemd als grondgebonden bron en daarom zou er geen invloed zijn van de windturbines op verspreiding van de uitstoot, maar vanwege de brug is deze toch wel degelijk op hoogte en zou dus wel invloed kunnen hebben;
- er is geen consistent gebruik van type windturbine in de rapporten, de grootte en hoogte verschilt iedere keer en in de absolute en relatieve veranderingen worden niet alle type uitstoot meegenomen;

Andere onvolkomenheden

Bijv.: de gebruikte plaatjes niet op daadwerkelijke schaal met betrekking tot de afstanden en grootte van de windturbines ten opzichte van de schoorsteen.

Vervolg onderzoek is noodzakelijk!

(Daadwerkelijk meten is ècht weten)

Wij hebben het Waterschap voorgesteld om samen een onderzoek op te zetten en uit te voeren (en deze ook eventueel zelf te financieren) waarin er daadwerkelijk de ontwikkeling van de rookpluim en de huidige niveaus van schadelijke stoffen gemeten wordt gedurende een voldoende lange periode om de verschillende omstandigheden in kaart te brengen.

Het Waterschap heeft aangegeven dat zij de uitkomsten van de eerdere onderzoeken duidelijk genoeg en toereikend vinden en het aan de betrokken gemeenten en/of provincie laat of er verdere onderzoeken gewenst en/of noodzakelijk zijn.

Dit gezamenlijke onderzoek moet (daadwerkelijk) metingen uitvoeren gericht op:

- weersomstandigheden, zoals de windsterkte, de windrichting, de luchtvochtigheid en temperatuur;
- de richting, de grootte en de stijging van de rookpluim meten om te bepalen hoe de rookpluim bij de voorgenomen windturbines uitkomt bij de verschillende weersomstandigheden;
- de huidige niveaus van schadelijke stoffen en geluid in de omgeving op verschillende strategische punten.

Conclusie

Het voorgenomen besluit tot plaatsing van twee grote windturbines in lijn met de ‘overheersende’ windrichting naast een vuilverbrander plaatsen, is een potentieel risico voor de volksgezondheid, voor de gezondheid van alle inwoners van Lathum. Risico's die met weinig inzet vermeden kunnen worden. Echter, pas als we, Waterschap Rijn & IJssel, gemeenten Duiven en Zevenaar en de inwoners van Lathum (in onze optiek onnodige) risico's kunnen en willen vermijden door een andere veilige(re) locatie te kiezen, spreken wij van een succesvol uitgevoerd 'Energie Neutraal' beleid.

Let wel – zoals eerder gezegd – we zijn niet tegen windturbines, maar we ervaren grote problemen tegen de voorgenomen locaties zo nabij de schoorsteen van de vuilverbrander van de AVR en voorgenomen mestvergister. Wij onderschrijven het beleid vanuit duurzaamheid om energie neutraal te zijn per 2025. We realiseren ons terdege dat in de prachtige regio De Liemers beschikbare ruimte schaars is. Steker nog ruimte is vaak een luxe en dat dorp, bedrijventerrein, weiland, huizen en windmolens naast elkaar moeten bestaan en soms zelfs in elkaar overlopen. Maar, als waterschap, dit besluit door te zetten en tot plaatsing over te gaan op de voorgenomen locatie en daarbij direct onze gezondheid onder druk te zetten is ernstig ongewenst.

